

FRANKFORT, den 28. Junij.
Brieven uit Corfu behelzen uittreksels uit een soort van legerberigt, hetwelk Reschid-pacha, na den gedenkwaardigen slag onder de muren van Athene, zou afgezonden hebben. Volgens dit berigt zou de slag door de Turken begonnen zijn. Toen de Grieken, onder bevel van Karaïskaki, eene verschaning tegen de legerplaats der Turken wilden opwerpen, had men hen op verscheidene punten te gelijk aangevallen, omsingeld en eindelijk verslagen. Bij dit gevecht vielen, volgens het eigen berigt der Turken, ongeveer 4000 Turken en 2000 Grieken. Onder de gesneuvelden of gevangenen worden opgenoemd, Karaïskaki, Thavella, Vasso, Charatasso, Ghanea Colocotroni en de Beijersche luitenant kolonel Heidegger. Het geleden verlies heeft den Turkschen bevelhebber genoodzaakt, eene gedrongene lijsting van alle jonge manschap boven de 17 jaren in geheel Albanie uit te schrijven.

Een der Hamburger dagbladen meldt, dat er 17000 man van allerlei wapen zullen ingescheept worden op de Russische vloot, welke te Kronstad uitgerust wordt en naar den Archipel schijnt te zullen vertrekken.

PETERSBURG, den 19. Junij.

Z. M. heeft aan den bevelhebber van het eskader te Kronstad zijne hooge te vredenheid betuigd over den ijver en de werkzaamheid, bij de uitrusting van dit eskader aan den dag gelegd.

Volgens berigten uit het leger van Georgie, is de Perzische ruitery den 20. Mei bij Zanga door onze troepen over hoop geworpen. Zij is naar de Turksche grenzen gevlugt en heeft veel volk verloren.

WARSCHAU, den 18. Junij.

Het rijksdag-gerigt heeft, volgens koninklijk dekreet van den 19. April, vonnis te vellen over: Severn Krajzanowsky, Stanis. graaf Soltyk, Frans Majewsky, den geestelike Dembitz, Stanislaus Zablocki, Adalb. Grymalta, And. Plichta, Romm. graaf Zaluskij en anderen.

De beschuldiging komt hierop neder. Op het einde des jaars 1814 bestond een geheim genootschap onder den naam van »Echte Polen». Het doel van hetzelfde was verbreiding van eenen nationalen geest; ieder lid verbond zich nieuwe leden aan te werven en het geheim te bewaren. Als uiterlijk kenteeken droegen zij ringen met nationale kleuren, een zeker getal punten, die het getal grondwetten des genootschaps herinnerden, en met de eerste letters van den naam des genootschaps. Het genootschap, dat nooit meer dan twaalf leden telde, maakte weinig vorderingen, en ontbond zich van zelf, ongeveer na verloop van een jaar. Spoedig daarna werden eenige gemoederen op nieuw verhit door een gezegde van wijlen den generaal van Dombrowski tegen eenen zijner vroeger onderhoorigen, waarin het leedwezen uitgedrukt werd, dat de zoo dappere Poolse natie van hare trouw en opofferingen zoo weinig vruchten geslikt had, dat het bestaan van het van een gescheiden volk minder verzekerd scheen, en het te wenschen was, dat de moed der Polen aangewakkerd en het vertrouwen tot eigen kracht opgewekt wierd, om, zonder opzigt tot de verscheidenheid der regeringen, waaronder zij thans behooren, met vereenigde kracht al hun pogen ten behoeve van den tegenwoordigen landsheer in het Koninkrijk Polen te concentreren, en, naar omstandigheden, eigene zelfstandigheid en vrijheid te bewaren, om zich aan eenen Koning te onderwerpen, die het volk verkiezen zou.

Deze uitlating bleef niet zonder grooten indruk en werd op onderscheidene tijden medegedeeld aan den prins Antoni Jablonowski, aan de luitenant-kolonels van Kirzjanowski en Pradzinski en aan verscheidene andere personen, zonder dat echter een bijzonder genootschap tot bereiking van dit doel tot stand kwam, hoewel de gemelde gevoelens aanleiding tot de latere geheime verbindtenissen mogen gegeven hebben. In het jaar 1821 ontstond er, hozeer de sluiting der vrijmetselaars-loges bevolen was, verdenken omtrent geheime genootschappen, en bij onderzoek bleek het aanwezige daarvan volkomen. De naam was »Nationale Vrijmetselarij» de inrigting als die van de vrijmetselaars-loges. De majoor Lukasinski was grootmeester. Zonder andere personen buiten te sluiten, kwamen echter inzonderheid officieren en beambten in aanmerking, en als doel van het genootschap werd opgegeven: zich onderling in alle voorvallen des levens te ondersteunen, op het behoud der nationaliteit te werken en het aandenken aan de roemvolle daden van het Poolse volk te bewaren. Het genootschap telde weldra een niet onaanzienlijk getal leden; doch daar er eensgezindheid ontbrak en de majoor Luskasinsky wantrouwen inboezemde, zonderden zich de leden langzamerhand af, en eerlang volgde de ontbinding.

Dan in het jaar 1821 kwam eene nieuwe verbindtenis tot stand, met gelijke bedoelingen.

(Het Vervolg hierna.)

ZWITSERLAND, den 25. Junij.

In Appenzel Innerrhoden hebben eenige onlusten onder de landlieden plaats gehad. Den 18. is de zitting van den raad door een volksoploop gestoord geworden. Men hoopt door billijke besluiten de rust te zullen herstellen.

STOKHOLM, den 19. Junij.

Gisteren middag is H. K. H. de Kroonprinses gelukkig van eenen Prins verlost, die bij den doop den naam van Frans Gustaaf Oscar en den titel van »Hertog van Upland» ontvangen heeft.

MEXICO, den 15. Februarij.

Het congres van het bondgenootschap der nieuwe Amerikaansche gemeenebesten moet, zoo als men hier algemeen gelooft, zich op den 1. Maart aanstaande te Tumbaya weder vereenigen. Men herinnert zich, dat dit congres, hetwelk eerst te Panama vergaderd was, genoodzaakt was uit een te gaan, uit hoofde van het ongezonde luchtgestel. De meesten der gevolmagtigden keerden naar hun land terug, na alvorens de stad Tumbaya te hebben bestemd, om aldaar later de beraadslagingen voort te zetten. De kamer der afgevaardigden van het Mexicaansche congres, in hare zitting van den 7. dezer maand, de ophanden zijnde bijeenroeping van het congres te Tumbaya voorziende, heeft zich onledig gehouden met het regelen der toelagen, welke de gevolmagtigden, die door het Mexicaansche gouvernement derwaarts moeten gezonden worden, zullen ontvangen.

Den 31. Januarij is er in onze kamer van afgevaardigden eene belangrijke vraag op het tapijt gebragt. In 1802, zagen de Russen hunnen handel in peltierijen toenemen; zij zochten op de kusten van de Stille Zee een punt om eene factory op te rigten, om de uitbreiding daarvan te begunstigen. De haven van Bodega, op de kusten van Opper-Californie gele-

gen, hun alle wenschelijke voordeelen aanbiedende, om hunne ondernemingen in dien handel te doen gelukken, hebben zij zich daar gevestigd, zonder zich over de gevolgen dezer willekeurige toewijding veel te bekommeren. Het land behoorde alstoen aan Spanje; zij voorzagen zeker niet, dat het land zelf hun te eeniger tijd het regt van eigendom van die haven en grond zou kunnen betwisten, en zij geloofden waarschijnlijk thans, dat eene zeven en twintig jarige bezitting hun regt onschendbaar had gemaakt. De heer Esmannizar, lid van de kamer der afgevaardigden, heeft den 31. Januarij aan die kamer een voorstel gedaan, hetwelk de Russen van hunne dwaling moeten terug brengen. Hij heeft verzoekt: »dat de secretaris van staat voor de buitenlandsche zaken, binnen acht dagen, een rapport mogt uitbrengen, om de kamer bekend te maken met de maatregelen, die koor het tegenwoordig gouvernement genomen zijn, om weder in het bezit te geraken van de haven van Bodega, welke tot Opper-Californie, eene der provincien van het Mexicaansche bondgenootschap, behoort, en welke sedert 1802 door de Russen bezet is; en een tweede rapport, binnen denzelfden tijd, om de kamer bekend te maken met de stappen, met hetzelfde oogmerk door het vorige gouvernement gedaan.» De kamer der afgevaardigden dit voorstel aangenomen hebbende, heeft de secretaris van staat, belast met het departement van buitenlandsche zaken, haar in de zitting van den 9. dezer maand de gevraagde rapporten aangeboden, en na de lezing daarvan te hebben gehoord, heeft zij dezelve verzonden aan de commissie van buitenlandsche zaken, welke waarschijnlijk weldra haar gevoelen over dit onderwerp aan de kamer zal mededeelen.

Deze zaak verwekt veel belangstelling, en men is nieuwsgierig te weten; welke gevolgen het gouvernement daaraan zal meenen te moeten geven. — De onlusten van Guatemala zijn geheel gedempt.

LONDEN, den 29. Junij.

De markies van Londonderry, die zich in het Hoogerhuis door vijandschap tegen het nieuwe ministerie onderscheidt, zeide in de zitting van gisteren tot den markies van Landsdowne, dat hij binnen kort in Ierland zou zijn en nu wenschte te weten, wat hij antwoorden zou, als hem gevraagd wierd, hoe de staatsminister markies van Landsdowne (een voorstander van de gelijkstelling de katholieken) dacht te handelen met de verzoekschriften, die hem ten behoeve van de katholieken mogten ter hand gesteld te worden: of hij de gelijkstelling al of niet eerlang zou voordragen. De markies van Landsdowne zeide, dat het antwoord van lord Londonderry op zulke vragen zeer kort kon zijn, namelijk, dat hij er niets van wist.

Even min gelukkig is lord Londonderry geweest met aanmerkingen over de vermeerdering der uitgaven van het departement van buitenlandsche zaken, sedert 1822. Van die uitgaven had hij wijdloopige rekeningen gevraagd, en daarbij te verstaan te gegeven, dat daarin veel ten nadeele van het bestuur van den heer Ganning, in het oek van bezuiniging, zou kunnen opgemaakt worden. De tegenwoordige minister van buitenlandsche zaken toonde zoo klaar, hoe de meerdere uitgaven uit de vermeerderde buitenlandsche betrekkingen van Groot-Brittannië, in Zuid-Amerika en elders, en aan andere onvermijdelijke omstandigheden voortvloeiden, dat lord Londonderry in zijne aanmerkingen door niemand werd ondersteund, en daarop zelve ook generlei motie wist te bouwen.

Bij het bezigtigen van de werken van den doorgang onder de Theems is eergisteren een boot omgeslagen. Allen, die zich in dezelve bevonden, zijn gelukkiglijk gered, behalve zekeren Richardson, die dood is opgehaald.

PARYS, den 27. Junij.

In den morgen van den 11. Junij, is des Konings goelet, de Fakkelt, onder bevel van den kapitein-luitenant ter zee Faure, te Algiers aangekomen en heeft aan den heer Deval, Franschen consul-generaal in die residentie, instructien van het ministerie van buitenlandsche zaken overhandigd.

De heer Deval heeft zich hierop dadelijk aan boord van de goelet begeven; voorts hebben de leden van het consulaat en de Fransche onderdanen, op zijn bevel, Algiers verlaten en zijn aan boord eener Fransche brik gegaan, die zich bij gemelde goelet heeft gevoegd.

Daarop heeft de heer Deval zich begeven naar den kapitein ter zee Collet, die het naar Algiers gezondene smaldeel kommandeert, en met hem de maatregelen beraamd, die men diende in het werk te stellen, om van den Deij genoegdoening te erlangen.

Er werd eene nota opgesteld, waarbij gevorderd werd, dat een gezantschap, met den Vekil-hardge (minister van buitenlandsche zaken en marine) aan het hoofd, zich aan boord bij den bevelhebber der expeditie zou begeven, om den consul-generaal verschooning te vragen voor het gedrag van den Deij ten zijnen opzigt; dat de Fransche vlag op de vestingen van Algiers geheschen en met honderd kanonschoten begroet zoude worden, bij gebreke waarvan de vijandelijkheden een aanvang zouden nemen.

Deze nota werd door den consul-generaal van Sardinië te Algiers aan den Deij overhandigd. De gevraagde genoegdoening binnen vier en twintig uren niet gevolgd zijnde, zoo is de onderhandeling afgebroken.

De korpét de Vulkaan heeft de vice-consuls des Konings te Bone en in de vesting la Calle, zoo mede de Fransche onderdanen in die streken, aan boord genomen.

Op den 16. Junij, lag het Fransche smaldeel voor Algiers. Daar de kapers in de haven opgesloten zijn, kunnen zij den handel geen nadeel toebrengen.

ANTWERPEN, den 29. Junij.

Brieven uit Batavia, van den 25. Februarij, melden, dat Zijne Exc. de Commissaris-generaal Dubus de Gesignes den 1. Maart naar Europa zou terugkeeren.

Mengelwerk.

OVER DE HULP, DOOR DE GROOTE MOGENDHEDEN
AAN DE GRIEKEN TE BETOONEN.

Eindelijk zal dan de wensch van alle vrienden van beschaving en men-

schelijkheid worden verhoord. De groote Mogendheden (behalve Oostenrijk en het minder daartoe gelegene Pruisen) gaan zich de zaak der Grieken krachtadiglijk aantrekken, en zullen, volgens eene officiele verklaring van het Fransche dagblad de Etoile, tusschen beiden komen, om die verdrukten aan de klauwen hunner moordenaars te ontrukken.

Wie vereenigt zich niet gaarne met ons in betrigingen van hartelijke vreugde over dit ontwerp, hetwelk eindelijk aan het overschot der zonen van Hellas rust en verademing doet vooruitzien!

Maar tevens dringt zich aan elken vriend der menschheid de niet onnatuurlijke vraag op: waarom werd dit besluit niet reeds vroeger genomen?

Men ziet nu, dat zich geene staatkundige onmogelijkheid, om wegens de zaken van Turkije en Griekenland overeen te komen, daartegen verzet te zetten. Integendeel blijkt het zeer duidelijk, dat het schrikbeeld, waarmee de Turken vrienden altijd geschermd hebben: »de oorlog met het Turksche Rijk zal het evenwigt van Europa verbreken,» eene hersenschim was.

Het evenwigt van Europa wordt niet verbroken, wanneer men aan geene verovering denkt, maar zich slechts onderling vereenigt, om eene lijdende natie aan eenen geheel onbegrijpelijk ondergang te ontrukken, zonder daaraan eigene bijzondere voordeelen te bedingen. Maar dit zelfde, hetwelk de groote Mogendheden in 1827 begrepen, konden zij in 1821, op zijn laatst in 1822 begrepen hebben, en is hun toen genoegzaam door meer dan eenen schrijver — wat zeg ik! door geheele stapels geschriften — onder het oog gebracht.

Hadden zij dien maatregel toen bij de hand genomen, hoe onuitsprekelijk veel ellende zou er zijn voorgekomen, hoe vele stroomen bloeds niet geplengd, hoe vele heerlijke streken niet zijn verwoest? Het paradijs Chio, het schier-eiland Cassandrie, het vruchtbare Kreta, de westelijke en Middel-Peloponnesus, de streek van Missolonghi en die stad zelve, een gedeelte van Livadie en Thessalie, vooral het wereldberoemde Attika, zijn na dien tijd de prooi der barbaren, en daardoor tot afzigtige woestijnen geworden. Dit alles was in 1821 te voorzien, en toch heeft men zich tot nu toe stil gehouden, ja sommige kabinetten hebben zelfs eene blijkbare genegenheid en voorkeuze voor de barbaren doen blijken.

Geloof men niet; dat eene enkele goede, krachtadige bedreiging van gewapende tusschenkomst der groote Mogendheden, de Turken, (in 't bijzonder vóór de uitroeiing der nuttelooze Janitsaren) tot reden zou hebben gebracht? Of, zoo men daarmede al had willen vertoeven, denkt men dan niet, dat eene krachtadige waarschuwing aan den pacha van Egijpte, MOHAMMED ALI, genoegzaam zou geweest zijn, om dezen van de togten naar Europa, onder het bevel zijns zoons, te weerhouden? Eene Fransche en Engelsche nota, te Kairo overgegeven, dat men dien togt als eene oorlogs-verklaring zou aanzien, zou ongetwijfeld de uitwerking hebben gedaan, dat Morea en Missolonghi door deze moordenaars en brandslichters niet ware bezoedeld geworden, en dus de Grieken hunne magt onverdeeld tegen de Europische Turken hadden kunnen gebruiken.

Maar er was eene reden, waarom men dit niet verkooft te doen. Ziegenbaat, vrees om den voordeelen der Turken en Egyptischen handel te zullen verliezen, vrees om de mogendheden. Maar waarom verwerpen zij zich dan nu boven deze bedenking? De Turk schijnt magtiger dan in langen tijd, en zij vreezen nu niet, hem te beleedigen?

Laten wij het bekennen, de kabinetten zwichten huns ondanks voor de publieke opinie. De ministers zien, dat er in geheel Europa voor de Grieken slechts éene stem is, eene stem die zich al luider en luider verheft, en die zij vreezen dat eindelijk een kreet zal worden. Zoo ver nu willen zij het niet laten komen. Daarenboven drijft hen de schaamte, wanneer zij zien, hoe veel bijzondere personen in de Engelsche, Fransche, Nederlandsche, Duitsche, Zwitsersche comités, vereenigd, reeds voor de zaak der menschelijkheid hebben gedaan, om toch het verwijt der nakomelingschap niet te verdienen, van niets voor die ongelukkigen te hebben verrigt. Eindelijk moeten zij iets doen, om aan de kaperijen der zeeroovers, die den Archipel onveilig maken, paal en perk te stellen. Dit zijn meestal door verlies der hunnen, gebrek en honger tot wanhoop gedreven Grieken. Zullen de Mogendheden nu om dezen de Avatie beoorloogen? Dit kunnen, dit mogen zij niet. Zij besluiten dus te regt, om liever, door de Turken tot rede te brengen, de bron dier rampen te stoppen: en hierin handelen zij gewis echt staatkundig en zedelijk.

Maar nog eens: waarom werd dit besluit niet voor 5 à 6 jaren genomen? Wat denken de ministers dat de nakomelingschap daarop antwoorden zal?

HAARROOK.

Wij hebben onlangs medegedeeld een artikel, hetwelk een Duitsch tijdschrift omtrent dien rook behandelde. Wij achten het niet onbelangrijk, ook over te nemen hetgeen een Hollandsch tijdschrift (*) daarvan onder anderen zegt. Dit is het volgende.

Naarmate het voorjaar drooger is, wordt vroeger in de lente in Vriesland, Groningen, Overijssel en Drenthe, in Oostvriesland en in het noorden van Westfalen, het veenland tot de boekweitteelt gereed gemaakt; en onder de moerassige gronden aan deze bewerking onderworpen, komt vooral Bourtange, aan den Eems gelegen, eene lengte van vijftien, eene breedte van twee tot vier uren hebbende, in aanmerking. De hooge venen worden dan tot lozing van het water begruip, na genoegzame drooging, met een hak omgespit, en in kluiten verdeeld, die op nieuw gedroogd, en in brand gestoken worden, om hunne asch, even als die door het roppen of zodenbranden van slecht veenachtig grasland verkregen wordt, tot het verbouwen van boekweit te doen dienen. De dikke rook, uit deze verbranding opgerezen, verspreidt zich, naarmate de kracht en streek van de winden van langer of korter duur is, naarmate de veenwerf drooger, het seizoen gunstiger of de wind sterker is, en heeft dit eigenaardige, dat zij den regen en donder afleidt, zoodat, gedurende zoodanigen rook, zelden regen, nimmer donder plaats heeft; overigens brengt zij planten en dieren weinig nadeel toe, en de schade, welke de bloei van de eersten door haar schijnt te leiden, wordt door sommigen aan verdrevene insekten toegeschreven, en kan niet opwegen tegen het nut, dat de boekweitteelt, de haver- en roggebouw, de turfgraven hiervan ontleenen; ook de turfvenen immers worden hierdoor van de ruwe veenwerf of bonkaarde ontbloot; de gronden echter, behoeven, na twee of drie jaren gebrand te zijn, wederom eenige jaren, om andermaal de noodige vastigheid tot deze bewerking te verkrijgen, en men heeft over het algemeen de hoop, om op deze wijze het veen of moer in vruchtbaar land te veranderen, reeds lang opgegeven. Naarmate nu de moeren hoog of laag liggen, met zand of turfslag overdekt zijn, geschiedt deze bewerking voor het raapzaad, de boekweit, de haver- of roggeteelt met zekere wijziging; en men kan haren oorsprong niet voor het begin der achtentiende eeuw stellen, wanneer zij omtrent Auriich een omvang nam, en door vermeerdering van bevolking zoo wel als van landbouw dermate toenam, dat, in plaats van vier duizend

morgens, welke in onze provinciën op het einde der vorige eeuw als gebrand worden opgegeven, in 1822, in Oostvriesland alleen negen duizend negen honderd, in Groningen en Drenthe vijftien duizend Calebergische morgen, en in het geheel over de twintig vierkante mijlen moergrond zouden gebrand zijn. De hoeveelheid rook, evenredig zijnde aan de uitgestrektheid der branding, kan men zich een begrip van hare uitwerking op den dampkring maken, indien men, door vergelijking van het turfbranden, stellende het gewigt van de overgeblevene asch gelijk aan het gewigt van de vochtige en vlugge deelen, die bij veenbrand in den dampkring overgaan, met Professor FINKE berekent, dat in datzelfde jaar 1822, 2,006,611,200 ponden veenrook, dat is, dagelijks 73,064,448 ponden, in de lucht gestegen zijn. Behalve deze regelmatige jaarlijksche branding, in Mei of Junij, hebben nog vele onregelmatige plaats, om door branding van de bovenste veenkorst, of wel van turfhoopen onvruchtbaar land voor den bouw geschikt, of wel door het afbranden van de oude harde heideplanten, eene uitgestrekte heide voor schapeveide vruchtbaar te maken, welke heidebrand of afzonderlijk, of met den veenrook in verbinding, den dampkring dermate kan opvullen, dat zulks vooral in Gelderland, aan bepaalde tijdprieken onderworpen is. Soms tijds, echter, zijn deze veenbranden even als de woudbranden toevallig, en worden door aanblijvende zomerhitte, door bliksem of anderzins ontstoken; dus geraakte in Mei 1822, bij Lingen, een veen toevallig in brand, en bleef, gedurende zes weken, voortbranden, zoodat men giste, dat omtrent zestig millioenen ponden rook in de hoogte stegen, welke hoeveelheid men tot honderd tachtig millioenen ponden beregrootte, door meerdere onregelmatige veenbranden, die in datzelfde jaar tot verbetering van de gronden werden in het werk gesteld.

Daar men de heide meer zoekt af te branden en tot asch te maken, de moeren en venen alleen te smeulen, moet er een groot verschil in de voortbrengselen dezer branding onstaan, en de veenbrand, die wel niet meer dan een duim diep gaande, echter de hitte aan den grond omtrent twee voeten mededeelt, en hierdoor zoo wel als door de vochtigheid rook en damp vermeerderd, zal noch met heidebrand, noch met turfbrand in groote steden of fabrieken kunnen vergeleken worden, en zich door eenen vochtigen damp onderscheiden, welke somtijds zoo dik is, dat zij, gedurende eenige dagen, de zon geheel bedekt of bedroogd doet sehijnen, en zoodanigen invloed op den barometer uitoefent, dat deze gedurende den veenbrand niet alleen in het veen, maar ook in de omstreken tot eene hoogte van bijna dertig duimen rijst, en na volbrachte branding, aan aanmerkelijke daling onderhevig is.

Wordt de rook niet door den wind weggevoerd, maar door tegenstrijdige zwakke noorde- of zuid- en zuidwestwinden opgehouden, dan ziet men hem aan den horizon hangen en eene zoogenaamde veenbank vormen, die, door zuidwinden tegengehouden, eindelijk door den noordewind wordt verdreven, somtijds door verandering van winden verschillende rigtingen kan aannemen, en tegen elkander overliggende plaatsen bezoeken. Waar het veen gebrand wordt, wordt ook het evenwigt in den dampkring verbroken, en er moet toestrooming van lucht plaats grijpen; de oppervlakte van het water kouder zijnde, dan van het land, en de Noordzee aan deze venen grenzende, zal deze wind, zonder toevallige oorzaken, meestal N. en N. W. zijn; en dat de noordewind de heerschende is, wordt niet alleen bevestigd door eene tafel in het jaar 1821, door den president van VINCKE uitgegeven, maar ook door waarnemingen in het veen zelve; dus werd, gedurende een veenbrand van twaalf dagen, in het jaar 1822, te Auriich, de wind eindelijk noordelijk bevonden; gedurende den veenbrand van datzelfde jaar, wordt de wind te Groningen twee en veertig malen noord, vijf en twintig malen oost en vier malen west aangeteekend, welke oostewinden veelal in het begiu plaats grijpen, dewijl de meest oostelijk gelegene en vroeg drooge venen dan het eerst gebrand worden.

De met den veenrook gepaarde N. en O. winden doen reeds vermoeden, dat ook droogte dezen rook zal vergezellen, de hooge barometer en de Hygrometer bevestigen dit vermoeden, hetgeen door waarnemingen van regenlooze dagen gedurende den veenbrand in natte voorjaren gestaafd wordt (1821). Zulks nu laat zich uitleggen door den tegenstand, welke de rookwolken aan de waterdampen bieden, waardoor, ten minste voor eene poos, de reeds gevormde regen wordt opgehouden; de vorming, echter, van den regen wordt belet, doordien de waterdeelen in dezen droogen rook opgenomen tot damp overgaan. Dit kan niet dan ten koste der omgevende vrije warmtestof geschieden. Hierdoor verliezen de waterdampen de eigenschap vochtig te maken, zij worden droog, en door afgeven van vrije warmtestof worden zij koud, welke koude nog vermeerderd wordt en door de menigvuldige noordewinden, en door de koudere luchtkringen, die uit de hoogte de plaats van de opstijgende rookwolken innemen. Deze opstijgende rookwolken worden dan tevens afleiders van het onweer; wel zagen wij de afleiders, gedurende den veenbrand, vonken geven; dit, echter, heeft alleen plaats in zoo verre de rook, met betrekking tot de aarde, een idio-electrisch licht ontbindbaar ligchaam is, hetwelk, omgekeerd met betrekking tot de lucht, een geleider wordt, en wel zoodanig, dat een sterk geladene electrophoor, in eene met rook gevulde kamer geplaatst, alle electriciteit aan den rook mededeelt; zoo trekken ook de verhitte dampen, in den rook opgevoerd, als sterke geleiders, de electriciteit in de wolken opgehoopt, tot zich, herstellen dus het evenwigt, en beletten het uitbarsten van het onweer, waardoor de veenrook, ook als afleider van den donder bekend is, en hierdoor, zoo wel als door zijne eigenschap van warmte en regen af te leiden, als na-deelig voor het plantenrijk beschouwd wordt. Want daar de nachtvorsten het vruchtzetten tegenhouden, en de veenrook somtijds den thermometer 10° R., doet dalen, laat zich ligt begrijpen, hoe in het voorjaar, als de avondkoelte het vriespunt van zelve nadert, zulks door de aangevoerde koude spoedig bereikt en overtroffen wordt, waardoor men in die streken over meerdere en sterkere nachtvorsten in de laatste vijftig jaar zich beklaagt.

Nadeeliger nog wordt deze damp voor den bloei der vruchtboomen door de insekten, welke hij aanvoert, waar onder FINKE, de Phalena brumata, MARTINET de zwarte vlieg noemt, welke hij meende in het veen uitgebreid te worden, als zijnde aldaar het sterkst, wanneer, wegens vochtigheid, niet of laat gebrand is.

Voor het dierenrijk kan men den veendamp niet onmiddellijk nadeelig noemen; uit zijne bestanddeelen, echter, kan men ligt begrijpen, dat hij de borstwerktingen moet aandoen, waardoor zij, die in het veen aan aamborstigheid lijden, meestal, gedurende de branding, eenen aanval hunner kwaal hebben; dan ook heeft men in de omstreken vele menschen met verbondene oogen, en oogontstekingen; traanoogen en gezichtszwakte zijn daar zoo algemeen, dat professor FINKE, onder twaalf veenbewoonders, welke de oudste acht en veertig jaren telde, zeven vond, die niet zonder bril lezen konden.

En dit is wel het grootste nadeel, hetgeen de veenrook oplevert; geen wonder, dat de aan het veen grenzende volkeren, dit vergrooten, en alle mogelijke gronden opsporen, om de branding te beletten, dewijl hunne schoonste lentedagen hierdoor onaangenaam worden; en dat, omgekeerd, de veenbewoners zelve vele bezwaren ontveinzen en ontkennen, dewijl zij dit middel tot bebouwing van hunnen grond niet kunnen ontberen.

(*) Bijdragen tot de Natuurlijke Wetenschappen.

Het water is hoog in den Rijn aan de Paal:

Den 2. Julij 2 El 8 Palm 5 Duim; gewassen o D. gevallen 10 D
Den 3. dito 2 El 8 Palm 5 Duim; gewassen o D. gevallen 10 D

Mr. J. NYHOFF, Notaris te Arnhem, 99, zal den 5. Julij 1827, 's avonds ten 5 ure in het Zwijns-
hoofd te Arnhem, publiek veilen en verkoopen; zoo in
massa als in perseele:

Een stuk allerbest WEIDELAND, groot ongeveer 8
Bunders, 94 Roeden en 14 Ellen, onder Ribbenswoerd, kan-
ton Elst, Arrondissement Nijmegen.
Een stuk dito WEIDELAND, groot ongeveer 8 Bun-
ders en 9 Roeden, onder Driel, in hetzelfde Kanton en Arron-
dissament. Een en ander breeder hij Biljetten.
Nadere informatie, mede oopenbare verkoopconditien, zijn te bekomen
ten kantore van voorn. Notaris NYHOFF, in de Bakkerstraat
te Arnhem.

De Notaris A. J. N. GODEFROY, zal, namens Oude Principalen, op Maandag den 16. Julij 1827,
des namiddags ten 5 ure, ten huize van Mevrouw de
Wed. P. E. P. F. N. van der A. U. S. E. R., in het Zwijns-
hoofd te Arnhem, in het openbaar veilen, om 14 dagen daarna, zijnde op
Maandag den 30. dierzelfde maand, sijn laatste verkoopzand

Een zeer Leeghbel Hecht en Sterk HUIS en WERVF-
staande en gelegen in de Kerkstraat, wijk E. No. 29, met
DENKAMERS, KRUUKEN, KELDERS, STALLING, ruime
WEL- en RIEGENPOMPEN, KOE- en
HUIS, STALLING, ruime DROOG- en
HOOLZOLDERS, DOMESTIEKEN
KAMERS, BERGPLAATSEN, TUIN en
Twee OPENPLAATSEN.
Een extra ruim Hecht en Sterk PAKHUIS, met daar-
aan en achter liggende, zeer vruchtbaren en met onderscheiden
goede VRUCHTBOOMEN, voorzien van
groot ongeveer 1000 Nederlandsche Roeden, staande en gelegen
aan den Nieuwen Kraan, te Arnhem, tusschen de twee vol-
gende perseele:

3. Een HUIS en ERVE, staande en gelegen aan den
Nieuwen Kraan te Arnhem, wijk C. No. 29, voorzien van
zeer geschikte DENKAMERS, en ZOL-
DERS, en verder GEMAKKEN, thans bewoond door
de Wed. G. DE VEE.

4. Een HUIS en ERVE, staande en gelegen als het vo-
rige, wijk C. No. 30, thans bewoond door W. EFTING.

5. Een Hecht en Sterk GEBOUW en ERVE, staande
en gelegen in de Langstraat, tusschen de Doelen en St. Jans-
poort der Stad Arnhem, ingerigt tot casernering van militairen
en als zoodanig bij de Stad in gebruik en voorts nog voorzien met
eene afzonderlijke BENEDENWONING.

6. Een HUISJE of WONING, staande in voornoem-
de Langstraat, wijk C. No. 253, thans bewoond door de Wed.
O. O. H. A. N. D.

7. Een HUIS of WONING, staande te Arnhem, in de
Pittendijk, wijk A. No. 256, thans bewoond door J. A. N.
C. O. O. L. E. N.

8. Een HUIS en ERVE, staande met een uitgebreid UGHT-
BOOMEN, groot ongeveer 50 Roeden Nederlandsch, ge-
legen achter het Nieuwwerk der stad Arnhem, aan den Rijn, tus-
schen het Erf van Mevrouw de Wed. B. B. O. U. W. E. R. en het
volgende perceel.

9. Een ruim PAKHUIS, naast aan voorschreven Tuin, staan-
de en gelegen, thans in gebruik bij W. S. W. A. A. N.

10. Vier KALKUILEN, gelegen voor de twee evengo-
noemde perseele.

11. Een Open STEENMAGAZYN of BERG-
PLAATS, groot ongeveer 17 Roeden Nederlandsch en ge-
legen tusschen het 9. perceel en het erf van den Heer D. J. B.
B. E. T. S.

De LANDHOEVE REIJERSKAMP,
bestaande in:
12. Een zeer Hecht en Sterk gebouwde BOERENHUIS en
ERVE, voorzien van zeer ruime VERTHEKEN, ZOL-
DERS, KELDERS, STALLING voor
Paarden en Beesten; eene afzonderlijk gebouwde zeer ruime
SCHUUR, BAKHUIS en WATERPUT,
voorzien van uitmuntend Welwater. — Nog aan de overzijde van
den weg eene DAGHUURDERSWONING,
met BERGPLAATS en STALLING voor
Paarden, Beesten en Schapen met het REGT van Water-
halen aan de Put van het Kapitale Gebouw; voorts ongeveer 113
Bunders en 26 Roeden BOUWLAND en HEIDE-
GROND, EIKEN-, DENNEN- en AK-
KERMAALSBOSSCHEN, met welk ter groot-
staande DENNEN en BEUKENBOOMEN,
met het REGT van onbepaalde Schaapsdrijf in het Arnhem-
sche Veld, langs het Rozendaalsche Veld, tot aan het Erf van
den Heer van OMMEREN. Zijnde een en ander
gelegen aan weerszijden van en wel de Gebouwen in 't bijzonder,
vlak aan den nieuw aangelegden Straatweg, tusschen Amsterdam
en Arnhem, en op ruim 1 1/2 uur afstand van laatstgemelde stad
verwijderd.

13. 2 KERKPLAATSEN, in de Grootte Kerk der Stad
Arnhem, zijnde de eene in het Zuider-Pand, 32ste Bank, 4de
Plaats, en de andere in het Middelpand, 4de Bank, 1ste Plaats.

14. Een GRAF, in voorschreven Kerk, Noorder-Pand, No. 22.

15. Eene KERKPLAATS, in de Gasthuiskerk te Arnhem,
7de Bank, 4de Plaats.

Iemand aanwijzing begerende, vervoege zich ten
dien einde bij de bewoners en gebruikers van voor-
schreven Goederen; zullende het Huis in de Kerkstraat
van heden af te zien zijn op Donderdag, Vrijdag en
Zaterdag, van des morgens 12, tot 's namiddags 3 ure,
betselve van den 12. tot den 16. Julij; terwijl ten aan-
zichten der Conditien, nadere informatie zijn te beko-
men 8 dagen voor den inzet en vervolgens ten kan-
tore van voormelden Notaris, in de Zwanensteeg te
Arnhem.

Op Maandag den 9. Julij 1827 en volgende dagen, des
voormiddags ten 10 ure, zullen ten overstaan van den
Notaris A. J. N. GODEFROY, te Arnhem,
ten Sterfhuize van wijlen den Heer O. P. F. E. H. W. E. Y., in

de Kerkstraat te Arnhem, publiek verkocht worden; allerhande Ge-
reede Goederen, als:

KABINETTEN, TAFELS, STOELLEN,
SPIEGELS, TAPYTEN, LEDIKANTEN,
eene MANGEL, BEDDEN met hun Toebehoor, TA-
FEL en LINNENGOED, ZILVER, PORCE-
LEIN en AARDEWERK, Oostindisch Blauw POR-
CELEIN, Chinees yerlakte en gewerkte KASTJES, eeni-
ge BARITEITEN, voorts KOOPER, TIN, YZER-
WERK, KAGCHELS en verder HUISRAAD.

Op Woensdag den 11. Julij: Eene aanzienlijke partij zoo nieuwe als
bewerkte Eskozijsche HARDSTEENEN ZERKEN,
DORPELS, POSTEN, NOTEN, VAZEN,
GOOTSTEENEN, PAARDENBAKKEN en
GOTEN, Bentheimer, Bremer- en Vlaamsche STEENEN,
VLOEBEGEELS, eenige Marmeren SCHOORSTEEN-
MANTELS, dito STEENEN PLINTEN en
VAZEN; eene Groep KINDERBEELDIES uit Lood
gegoten en uitmuntend bewerkt, een aantal nieuwe extra beste Geplazu-
arde POTTEN, van Keulsch Aardewerk, voor Secret-Pij-
pen; eene partij geplazuarde TEGELSTEENTJES, en
differeute andere STEENEN en 't geent verder ten dage der
Verkoopning zal worden te voorschijn gebracht.

De Goederen zullen op Vrijdag en Zaterdag voor de
Verkoopning, van des voormiddags 10 tot des namid-
dags 3 ure, voor een ieder te zien zijn.

De Voorloopig geannonceerde Verkoopning zal met uitmunt-
tend KABINET SCHILDERIJE, bij
eenverzameld en nagelaten door wijlen den Heer O.
REIJERS, zal alru bepaald plaats hebben ten overstaan van
den Notaris A. J. N. GODEFROY, aan het Sterfhuize
van gezegden Heer REIJERS, in de Kerkstraat te Arnhem,
op Maandag den 6. Augustus 1827 en volgende dagen; zullende Vrijdag
en Zaterdag voor de Verkoopning, voormiddags van 10 tot 2 en namid-
dags van 4 tot 6 ure voor een ieder te zien zijn.

De Catalogus van hetzelfde zal na den 15. Julij 1827 ver-
krijgbaar zijn bij de Boekhandelaren H. C. A. THIEME te Zuy-
phen, J. E. THIEME te Nijmegen, M. SCHOONVELD EN
Zoon te Amsterdam, J. VAN BAREN te Rotterdam, A. J.
VAN WELDEN te Alkmaar, J. G. VAN IJZENDIJK te Utrecht,
R. LUSSEN EN VAN BRAMM te Dordrecht, D. VAN STEGGEREN te
Zwolle, H. PALLER EN Zoon te 's Hertogenbosch, BERT
VAN KEMPEN te Brussel, ANGELLE te Antwerpen en voorts
bij P. NYHOFF te Arnhem; metts brieven franco.

De Notaris P. WIEGAND is, namens zijne
Principalen; voornemens op Donderdag den 19. Julij 1827,
des namiddags om 5 ure, in het Lokal der Notarissen,
in de Scheidemakersgas te Nijmegen, publiek op hoogen te doen in-
zetten, om 14 dagen daarna sijnmaal te worden verkocht:

Eene zeer wel beklante, onlangs geheel nieuw verbeterden STEE-
NEN WIND, KOE- en PELMOLEN, met
bijgehoorende MOLENAARSHUIS, OPTREK,
ZOMERHUIS, TUIN en BOUWLANDEN, te
zamen groot ongeveer 1 Bunder, gelegen buiten de Hertogsteegpoort,
onder Hatert, Schependom van Nijmegen, aan den grooten weg op
Cleef, met al het daartoe behoorende GAANDE en LOO-
PENDE WERK, GEDEERDE SCHILDERIJE, en wat
verder voor het gebouwen, en
Ensfamen van wijlen den Heer REIJERS
toebehoorende. Van welken Molen de aanvang op den 1. November
1827 door den Kooper zal kunnen geschieden.

De konditien van verkoop zullen 8 dagen voor den inzet, ten kantore
van voormelden Notaris ingezien en de Molen dagelijks bezigtigd kunnen
worden.

DEFINITIVE VERKOOPING VAN AANZIENLIJKE ON-
ROERENDE GOEDEREN, IN HET KANTON TIEL,
PROVINCIE GELDERLAND.

Op Vrijdag den 20. Julij 1827, des voormiddags om tien uren, zal,
ten overstaan van den Notaris DIRK DE JONG, residerende
te Tiel, ten huize van G. VAN DAM, in het Logement de
Gouden Leeuw, te Tiel, sijnmaal worden verkocht:

1. De HEERLIJKHEID WADENOIJEN,
gelegen in den Ambte van Tielrewaard, nabij de Rivier de Lin-
ge, omtrent drie kwartier uurs van de Stad Tiel, met de RE-
GALIEN daartoe behoorende, metsgaders eene HEE-
RENHUIZINGE, sedert den jare 1809 in een modern
smaak geheel nieuw opgebouwd KOETSCHUIS en
STALLING, eene OPEN MANEGIE, TUIN-
MANSWONING en andere GEBOUWEN,
ENGELSCHETUIN, MOESTUIN, SLIN-
GERBOSCH, KERSEN- en APPELBOOM-
GAARDEN, WEI- en BOUWLANDEN,
EIKEN- en YPENBOSSCHEN, met bij en
aan elkander gelegen, te zamen uitmakende 1000 roeden, bevin-
dende zich op dezelfde Goederen met de OPGAA-
NDE BOOMEN, allen sijnmaal voor de Jagt gesitueerd,
om te aanvaarden den 1. November 1827.

Ingezet en verhoogt tot de som van f 97,000.

2. Een BOUWHOUW genaamd DE OUWELING,
ouder Wadenoijen, met daartoe behoorende BOOM-
GAARD, WEI- en BOUWLANDEN, groot
42 Bunders, om te aanvaarden den 1. September 1827.

Ingezet en verhoogt tot de som van f 10,100. — En

3. Het LANDGOED THEDINGSWEEBET,
gelegen aan de Rivier de Linge, in den Ambte van Nederbe-
tween, circa een half uur van de Tiel, met eene HEE-
RENHUIZINGE, STALLINGEN, groot
BOUWHUIS, HOOF- en KOE- en BE-
GEN, TUIN- en BOOMGAARDEN, BOSS-
SCHEN, BOUW- en WELLANDEN, groot
ruim 97 Bunders, op welk perceel gevonden worden meer dan
20,000 stuks OPGAAANDE BOOMEN, om te aan-
vaarden als voren.

Ingezet en verhoogt tot de som van f 62,000.

Alle welke Goederen sijnmaal in het breede sijn geannonceerd in de
Haarlemsche Courant van Donderdag den 28. Junij 1827.

Zijnde intussdels nadere onderrigting te bekomen ten kantore van den
voornoemde Notaris D. DE JONG, te Tiel, of bij den
Hantmeester dier Goederen, den Heer O. P. F. E. H. W. E. Y., te
Geldermalsen.

De Goederen zullen kunnen worden bezigtigd tot den toelag, Woens-
dag en Donderdag van elke week, van des voormiddags 10 tot des na-
middags ten 3 ure; te beginnen met Woensdag den 4. Julij eerstkomen-

